

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

26/02/2020
Warszawa, r.

DLPK-1.070.20.2020

Dot. IX.517.1702.2017.TRo

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 7 lutego 2020 r., dotyczące podjęcia prac legislacyjnych, które doprowadzą do kompleksowej nowelizacji ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2019 r. poz. 2203), zwanej dalej „ustawą”, uprzejmie informuję, co następuje.

Osoby stwarzające zagrożenie w rozumieniu art. 1 ustawy przebywają w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym, zwanym dalej „Ośrodkiem”, na mocy postanowienia o umieszczeniu w Ośrodku, wydawanego przez sąd właściwy na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu nieprocesowym (art. 2 i art. 15 ust. 1 ustawy). W związku ze stosowaniem ustawy istnieje ryzyko wypuszczenia na wolność osoby stwarzającej zagrożenie, w szczególności w sytuacji, gdy pomimo uprzedniego złożenia wniosku o umieszczeniu w Ośrodku przez dyrektora zakładu karnego nie został on rozpoznany przed zakończeniem odbywania kary, bądź też postanowienie o umieszczeniu w Ośrodku zostało uchylone z przyczyn formalnych wskutek wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

W dotychczasowej praktyce orzeczniczej powyżej wskazany problem był rozwiązywany poprzez odpowiednie stosowanie przez sąd przepisów dotyczących zabezpieczenia, w postaci art. 755 § 1 w zw. z art. 730 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.). Ustawa procesowa obowiązująca w sprawach cywilnych nie przewiduje bowiem wprost możliwości

pozbawiania wolności uczestników postępowania w związku z jego przedmiotem, a w niniejszej sprawie postępowanie cywilne obejmuje bardzo specyficzną materię. Stosując powyżej wskazaną podstawę prawną sądy udzielały zabezpieczenia w postaci umieszczenia w Ośrodku osoby, której postępowanie dotyczy.

Taka wykładnia wskazanych regulacji została jednak zakwestionowana przez Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 30 stycznia 2019 r., III CZP 75/18 (Biul. SN 2019, z. 1, poz. 8), orzekł, że w postępowaniu toczącym się na podstawie ustawy mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym, niedopuszczalne jest jednak udzielenie zabezpieczenia przez umieszczenie osoby, której postępowanie dotyczy, w Ośrodku.

Mając powyższe na uwadze na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw uregulowania możliwości tymczasowego izolowania osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 60) utworzony został Zespół, do którego zadań należy analiza rozwiązań mających na celu uregulowanie możliwości tymczasowego izolowania w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dys socjalnym osób, których dotyczy postępowanie prowadzone w trybie ustawy przed prawomocnym zakończeniem tego postępowania oraz wypracowanie propozycji legislacyjnych w ww. zakresie.

Zespół do spraw uregulowania możliwości tymczasowego izolowania osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób, będzie prowadził prace legislacyjne zmierzające do stworzenia wyraźnych samodzielnych podstaw prawnych do stosowania zabezpieczenia w ramach ustawy, w tym dopuszczalnych form i przesłanek orzeczenia zabezpieczenia oraz jego upadku z poszanowaniem konstytucyjnych praw jednostki.

Należy zauważyć, iż na podstawie § 1 statutu Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dys socjalnym, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Zapobiegania Zachowaniom Dys socjalnym (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 24), Ośrodek jest podmiotem leczniczym prowadzonym w formie jednostki budżetowej, dla którego podmiotem tworzącym jest minister właściwy do spraw zdrowia. Dodatkowo należy wskazać, iż kwestie organizacyjne dotyczące Ośrodka zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom

Dysocjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 137), które określa liczbę łóżek w Ośrodku, wymagania ogólnoprzestrzenne, sanitarne i instalacyjne, jakie muszą spełniać pomieszczenia i urządzenia Ośrodka stosownie do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, warunki zabezpieczenia Ośrodka, rodzaj i liczebność personelu mającego styczność z osobami umieszczonymi w Ośrodku, a także rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu lub dźwięku z monitoringu oraz sposób przechowywania, odtwarzania i niszczenia zapisów oraz udostępniania ich uprawnionym podmiotom.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż kwestie związane z warunkami bytowymi panującymi w Ośrodku dotyczą ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej i jako takie pozostają w myśl art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 945, z późn. zm.) w zakresie kompetencji ministra właściwego do spraw zdrowia.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Marcin Warchol
SEKRETARZ STANU

/podpisano elektronicznie/